

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR EMÅFÖRBUNDET 2007

Styrelsen får härmed avge följande verksamhetsberättelse

1. Allmänt

Medlemskapet i förbundet för de organisationer som ingår i förrättningen om vattenförbund som gjordes 1994 är obligatoriskt liksom de ekonomiska förpliktelser som hör samman med detta. Förvaltningen skall ske i enlighet med lagen om vattenförbund och lagen om förvaltning av samfällighet. För övriga organisationer är medlemskapet frivilligt. För närvarande har förbundet 6 frivilliga medlemmar, se bil 1. medlemsförteckning.

2. Styrelse mm.

Emåförbundets ordinarie styrelse har från årsstämman 2007-04-27 bestått av:

Ordinarie ledamöter

Anders Gustafsson	Eksjö Kommun
Folke Karlsson	Högsby Kommun
Carina G Hördegård	Vetlanda Kommun
Tomas Söreling	Hultsfreds Kommun
Åke Bergh	Bergs Timber AB
Patrick Hernäng	Södra Cell Mönsterås AB

Rolf Guldström	Ädelfors Guldrike
Lars Sandberg	Länsstyrelsen i F län
Stefan Svenaeus	Länsstyrelsen i H län
Lennart Beijer	Naturkydds. i H län
Göran Ulfsparré	Gustaf Ulfsparrés stiftelse
Anders Grennborg	Södra Skogsägarna
Gunnar Pleijert	Jordbruk/Tigerstads kanal

Personlig ersättare

Bo Zander	Nässjö Kommun
Sivert Carlsson	Mönsterås Kommun
Ingvar Svensson	Sävsjö kommun
Lars Aronsson	Oskarshamns Kommun
Niclas Moberg	Bruza Timber AB
Leif Lorentzon	Vetlanda Energi och Teknik AB
Göran Ehn	Turism Hultsfred
Lena Lindström	Länsstyrelsen i F län
Annelie Fiskesjö	Länsstyrelsen i H län
Torsten Ungsäter	Hembygds. i H län
Lennart Svärth	Fiskevattenägareförbundet
Stefan Johansson	Skogsvårdsstyrelsen
Patrik Evertsson	Jordbruk/LRF

Emåförbundet
c/o Vetlanda kommun
574 80 Vetlanda

Telefon
0383 97 100 vx

e-post:
bo.troedsson@vetlanda.se

Ordförande:

Anders Gustafsson Eksjö Kommun

Vice ordförande:

Patrick Hernäng Södra Cell Mönsterås AB

Arbetsutskott

Anders Gustafsson Eksjö Kommun
 Patrick Hernäng Södra Cell Mönsterås AB
 Lars Sandberg Länsstyrelsen i Jönköpings län
 Gunnar Pleijert Jordbruk/Tigerstads kanal

Revisorer:

Kjell Björngård Hultsfreds Kommun
 Anders Svensson Högsby Kommun

Revisorerersättare

Lennart Jönsson Solgens regleringsföretag

Valberedning:

Sivert Bergström Emåns fiskevårdsområdesförening, sammankallande
 Bernhard Jaldemark Länsstyrelsen i Jönköpings län
 Yngve Svensson LRF
 Per Owe Hemmingsson LRF

Kansli:

Bo Troedsson har varit sekreterare och ansvarig för kansliet i Vetlanda.
 Ekonomikontoret i Vetlanda Kommun har ansvarat för Emåförbundets ekonomihantering.

Styrelsesammanträden:

Styrelsen har under verksamhetsåret haft 3 sammanträden. Alla sammanträden hålls numera på Emåförbundets kansli i Vetlanda

2007-02-02
 2007-03-28 (telefonmöte)
 2007-06-14
 2007-09-05
 2007-12-07

Arbetsutskottet har under året haft 2 sammanträden.

2007-02-02, 2007-08-24

Årsstämma:

2007-04-27 Högsby Kommun

3. Ekonomi

Ekonomiska redovisningen bifogas.

4. Revision

Emåförbundets verksamhet har granskats av förbundet utsedda revisorer. Revisionsberättelsen bifogas.

5. Emåförbundets verksamheter

Kanslifunktion

Bo Troedsson har under året haft ansvaret för Emåförbundets kanslifunktion.

Under 2007 har verksamheten bedrivits enligt följande:

Etablering och organisation:

Emåförbundet har lokaler i Vetlanda Energi och Tekniks lokaler på Upplandavägen. Förbundet har tillgång till fem kontorsrum plus två förråd och fyra garageplatser. IT-tjänster, telefoni och ekonomi-hantering köps av Vetlanda Kommun.

Bemanningen under året har varit:

Bo Troedsson	(verksamhetsansvarig, ENMaR, recipientkontroll, administration), 95 %.
Peter Johansson	(Sjökalkning, ENMaR, fiskegruppen, biotopvård) 80 % .
Hans Månson	(Ekoturum Emåbygd, LBU) 50 %
Thomas Nydén	(ENMaR, karaktärisering) 60 %
Anna Nivfors	(Vattenreglering) 100 %

Internationellt samarbete: ENMaR-projektet, IWRM training programme tillsammans med Ramboll Natura och ett inledande samarbete med Namibia Nature Foundation och Okavango River, finansierat av SIDA. Dessa redovisas mer ingående längre fram.

Kunskapsspridning, information och marknadsföring: Emåförbundets utmärkelse Vattendroppen delades ut till Sune Vikander för sitt arbete med reglering av dammen i Silverdalen.

Emåförbundets hemsida har färdigställts under året på adressen www.eman.se. Arbetet med utveckling av den nya hemsidan har utförts av Music Link i Hultsfred.

Recipientkontrollen

Uppföljning av vattenkvaliteten i Emån sker bland annat inom ramen för den samordnade recipientkontrollen. Detta program avser kontroll av olika verksamheters effekter i Emåns avrinningsområde. Programmet är avsett att beskriva den samlade påverkan på vattendragen och syftar således inte i första hand till att påvisa alla enskilda anläggningars inverkan.

Syftet med den samordnade recipientkontrollen är att:

- Åskådliggöra större ämnestransporter och belastningar från enstaka föroreningskällor inom ett vattenområde.
- Relatera tillstånd och utvecklingstendenser med avseende på tillförda föroreningar och andra störningar i vattenmiljön till förväntad bakgrund och/eller bedömningsgrunder för miljö kvalitet.
- Belysa effekter i recipienten av föroreningsutsläpp och andra ingrepp i naturen.
- Ge underlag för utvärdering, planering och utförande av miljöskyddande åtgärder. Tillsammans med kalkeffektuppföljningsprogrammet finns cirka 175 provpunkter i sjöar och vattendrag inom avrinningsområdet

Gällande avtal

En offentlig upphandling av recipientkontrolltjänsterna ägde rum våren 2007. Efter utvärdering och granskning av inkomna anbud har avtal tecknats med Vetlanda Energi och Teknik AB för perioden 2007 – 2008 med möjlighet till förlängning under ett år.

Kostnad

Kostnadsfördelningen för recipientkontrollprogrammet varierar beroende på provtagningsintervaller inom olika provtagningsområden som exempelvis bottensediment, bottenfauna och fiskundersökningar. I kontrollprogrammet ingår också vattenflödesberäkningar från SMHI, miljögiftundersökningar mm. Totalkostnaden inklusive moms var 983 985 kronor.

Redovisning

Emåförbundet svarar för sammanställningar, redovisningar och dataleverans till Statens Lantbruksuniversitets dataserver samt för kvalitetssäkring av materialet. Hemsidan och dataservern på Statens Lantbruksuniversitet uppdateras kontinuerligt. Sök analysresultat via vår hemsida, www.eman.se.

Miljögifter

Årets kompletterande undersökningar till recipientkontrollprogrammet har bestått av provtagning av ämnena: Sukralos (Vetlanda resp. ned Hultsfred), Silver, Muskämnen och Kathon. Resultatet skall sammanställas i en rapport.

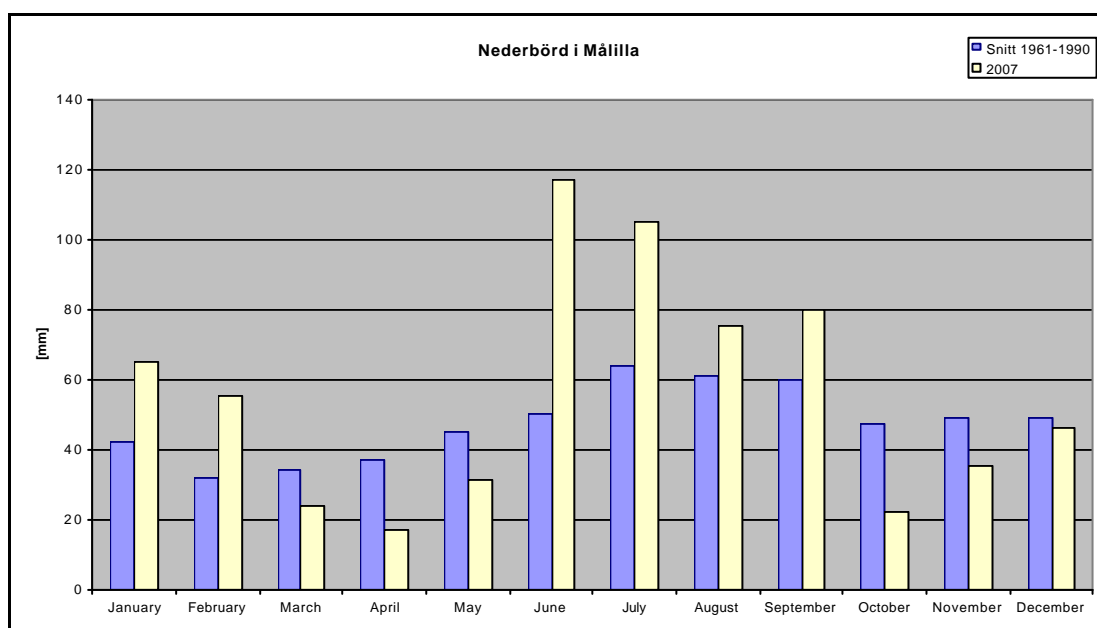
Regional screening 2007

Lokal	Invatten	Utvatten	Slam	Recipientvatten	Sed	Finans
Emån						
Eksjö		x				LstF
Vetlanda		x		sukralos	x ej sukralos	LstF/Emåf.
Hultsfred	x	x		sukralos		LstH
Högsby		x				LstH
Karlshammar				x	x ej sukralos	Emåf.

Vattenhushållning

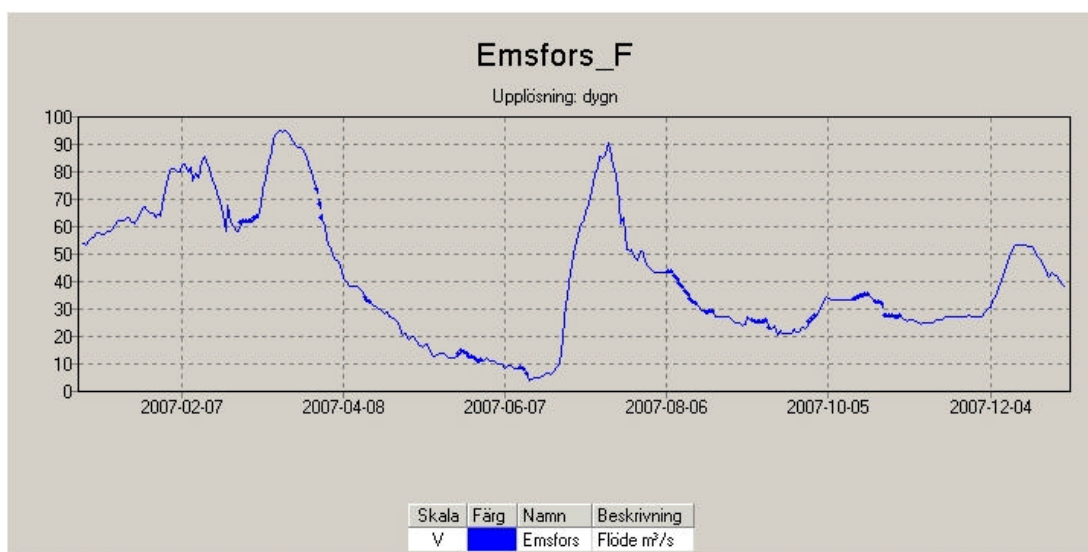
Under året har Emåförbundet fortsatt arbetet med flödes- och nivåmätning i Emåns avrinningsområde med 13 flödesmättnings- och 6 nivåmättningsstationer. Under året har antalet flödesmätningarna utökats med mätning av flödet i Sällevadsån och Marenån. Det finns ytterligare stationer etablerade som ännu inte är i drift på grund av att tillförlitliga avbördningskurvor ej kunnat göras.

Emåförbundet övertog den 1 mars det operativa ansvaret för Vetabs reglerätt vid Mela. Vattenregleringssamordnarens arbete har fortsatt med att först och främst reglera Södra Cell Mönsterås (SCMS) reglerätter i Emåns avrinningsområde och Mela på ett professionellt arbetssätt. Vattenregleringssamordnaren har även fortsatt arbetet med att utveckla kontaktnätet mellan kommunerna, länsstyrelserna, räddningstjänsten, kraftdammsägare, LRF samt berörda privatpersoner.

Figur 1. Nederbörd i Målilla 2007 jämfört med snittet för år 1961-1990.

Under 2007 var nederbörden stor i området, se figur 1. Det var mycket regn i början av året med höga flöden som följd, se figur 2. Våren var sedan nederbördsfattig och fyllnadsgraden i sjöarna sjunk och flödet gick ned. I mitten av juni började bevattningsstoppets första nivå att gälla.

Figur 2. Flödet i Emsfors under år 2007.

Under midsommarhelgen (22-23 juni) började det att regna och den 26 juni fick vi över 100 mm regn på ett dygn i de nordvästra delarna av avrinningsområdet vilket ledde till översvämningar i ibland annat Bruzaholm, se figur 3. Nivåerna i sjöarna steg upp mot dämmningsgränsen och till och med över i vissa av sjöarna i avrinningsområdet på grund av all nederbörd och först den 15 juli kulminerade flödet i Emsfors. Det fortsatte att regna en hel del i slutet av sommaren och början av hösten vilket gjorde att sjöarna fortsätta att ha en hög nivå och att marken blev mycket mättad. Marken var sedan mättad hela hösten vilket visade sig så fort det började regna lite för då ökade flödet snabbt. Det syns till exempel i slutet av november när det började regna en del vilket ledde till en flödesökning i mitten av december.

Figur 3. Översta dammen i Bruzaholm 2007-06-27.

Mer utförlig information om hur vattensituationen har varit under året går att läsa i *Årsrapport 2007*. Årsrapporten finns på hemsidan (www.eman.se) under rubriken Vattenhushållning/Rapporter.

Den förebyggande vattenhushållningsgruppen har haft två möten under året, ett på våren och ett på hösten. Med i gruppen är en representant från varje kommun, Emåförbundet, båda länsstyrelserna, en från LRF, en från bevattningsföreningen samt en från räddningstjänsten. Vid vårens möte diskuterades det aktuella flödesläget och nivåerna i sjöarna. Emåförbundet informerade om att ett möte med sommarstugeägare runt sjön Flaten och i Hultarp i Gårdvedaån hade hållits där man pratade om de höga nivåerna som varit i Flaten under hösten. Problemen med träd i åfåran diskuterades även. På höstens möte återblickade vi till sommarens översvämningar och medias bild. Vi diskuterade läget idag och konstaterade att om det blir mycket snö kan vi få en riktigt stor vårflood eftersom marken är väldigt mättad.

Den akuta vattenhushållningsgruppen har också haft två möten under året, ett på våren och ett på hösten. På vårens möte diskuterades dagens läge i avrinningsområdet, Emåförbundets informationsvägar till SMHI, länsstyrelsen och via hemsidan till allmänheten. Tanken är att vi ska försöka att få älvgruppsstatus på denna grupp vilket diskuterade under höstens möte. Vid det mötet togs det även upp hur vi klarat sommarens översvämningar, hur läget ser ut idag och framåt.

Efter de häftiga regnen i somras hade vi samverkansmöte i Hultsfred den 4 och 6 juli med anledning av de höga flödena. Kallande var verkställande befäl på länsstyrelsen i Kalmar, medverkande var räddningstjänsten, LRF, försvarsmakten, polisen, SMHI, Emåförbundet m.fl. Läget gick igenom och prognoserna framåt. Vi kom fram till vilka resurser som fanns/behövdes samt vad vi skulle göra för att bäst klara av situationen.

En damminspektion utfördes den 17 april av SCMS dammar där dammarnas tillstånd och behov av renovering undersöktes. Med på inspektionen var en representant från Södra Cell Mönsterås och en från Emåförbundet.

Vattenråd

Emåförbundet har under 2005 tecknat avtal med beredningssekretariaten vid Länsstyrelserna i Jönköpings och Kalmar län om ett projekt att utföra en karaktärisering av Emåns avrinningsområde enligt normer inom Svensk vattenförvaltning. Arbetet skall utmynna i en "karaktäriseringsrapport" för Emåns avrinningsområde. Avrinningsområdet skall indelas i så kallade vattenförekomster. Dessa vattenförekomster skall sedan bedömas och klassas i den ekologiska status förekomsten tillhör. Arbetet skulle vara klart under 2007, men nödvändiga uppgifter från Naturvårdsverket och Länsstyrelsen blev försenade vilket gjorde att projektet blev försenat. Avtalet med länsstyrelserna är förlängt till att omfatta även 2007. Arbetet beräknas vara klart senast i mars 2008.

Vid marknadsföringen av Ekoturum Emåbygd har vi samverkat med Emåkommunernas turistbyråer och med Höglandets Turism.

Vid planeringen av det fortsatta jord- och skogsbruksarbetet har vi samarbetat med LRF, Hushållningssällskapet i Kalmar och Kronobergs samt Jönköpings län, och SÖDRA.

Med anledning av implementeringen av ramdirektivet för vatten samarbetar vi med Vattenmyndigheten för Södra Östersjön, beredningssekretariaten i Jönköping och Kalmar, Naturvårdsverket och Sveriges Kommuner och Landsting.

Inom ramen för vårt fiskvägsprojekt har vi samarbetat med Karlstads universitet, Fiskeriverket, Fliserids sportfiskeklubb, Gustav Ulfsparrs Stiftelse och Mönsterås kommun.

I samband med tjänsten som vatteregleringssamordnare har vi samarbetat med Södra Cell Mönsterås, Länsstyrelserna i Jönköping och Kalmar, räddningstjänsterna i avrinningsområdet och kommunerna i avrinningsområdet.

Inom ramen för ENMaR projektet har Emåförbundet ett samarbete med turistbyråerna, driftavdelningar och planeringsavdelningar i kommunerna och vattendragsgrupper i delar av avrinningsområdet.

Samverkansprojektet "fiskenätet" har påbörjats under 2006. Syftet med fiskenätet är att de fiskeentreprenörer som finns etablerade inom området ska samarbeta på ett bättre sätt än vad som har varit fallet tidigare.

Förbundet har haft informationsdagar för eleverna i gymnasieskolan i Vetlanda.

Näringsliv

Fisk och fiskevård

En hel del fiskevårdsarbete har genomförts i Emåns avrinningsområde under 2007. Största händelsen var avsänkningen av Emsforsdammen. En förstudie har även genomförts av en ny fiskväg (omlöp) vid Karlshammars kraftverk. Denna visade att bästa lösningen är ett omlöp på den södra sidan. Detalprojektering har påbörjats under 2007 och beräknas vara klar våren 2008. Kammarkolegiet har också beslutat driva frågan om en fiskväg och genom domstol skriva in villkoren i gällande vattendom. Fiskvandningsstudier (Elforsk och Karlstads Universitet) har pågått under våren. Tre fiskvägar har byggts i Nötån och en i Sällevadsån. Återställningsarbetet i Silveråns övre delar har fortsatt och snart kan detta vattendrag anses vara färdigrestaurerat. Fiskegruppen har haft ett möte under året.

Jord- skog

Emåförbundet har under året haft ett möte med jord- och skogsgruppen för att diskutera statusklassningen av Emån och ett samverkansprojekt i syfte att bilda "lokala" vattenråd och sammantaget kunna arbeta effektivt för att uppnå målen med god vattenstatus till 2015. Det första steget i detta projekt är bilda ett nätverk och utbilda nyckelpersoner som kan agera lokalt inom ramen för vattendirektivets åtgärdsprogram. Nyckelpersonerna söks upp via Södras och LRFs medlemmar och SKS markägarkontakter. Målsättningen är att vattenrådet Emåförbundet och övriga aktörer på sikt har ett väl fungerande nätverk inför och under genomförandet av åtgärdsplaner och annan vattenrelaterad verksamhet. Medel har sökts från beredningssekretariaten i Kalmar och Jönköpings län. Likaså har Skogsstyrelsen (Nässjö distrikt) sökt medel från sin organisation. Om projektet kan starta beror dock på ifall de sökta medlen beviljas.

Vattendragsgruppen i Fuseån uttryckte ett önskemål om att hålla ett diskussionsmöte kring den nya virkesterrninalen vid Fuseån, i höjd med Kvarnkullen och Bocksjöstugan. Ett möte hölls den 7 december, med början på Rödjenäs gård och avslutning vid terminalen. Deltagande var ca 15 markägare, Södra, LRF, Eksjö kommun, Länsstyrelsen och entreprenören Gilbert Gustavssons gräv AB, totalt ca 25 personer. Under 2008 kommer dessutom Fuseåns vattengrupp och andra markägare engageras i ett åtgärdsprogram som tas fram av Emåförbundet, på uppdrag av Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Landsbygdsutveckling

De båda nätverken Ekoturum Emåbygd och Fiskenätet har haft en positiv inverkan på områdets totala turistverksamhet.

Emåförbundet har under året lämnat in en ansökan om medel till ett fortsatt arbete med Ekoturum Emåbygd och Fiskenätet till Länsstyrelsen i Jönköpings län. Beslutsprocessen har tagit längre tid än beräknat, vilket har gjort att något mer omfattande arbete inom detta område inte har kunnat genomföras.

Uppdrag och projektverksamhet

Svartsjöprojektet

Arbetens med att sanera Svartsjöarna från kvicksilverkontaminerat sediment avslutades i december 2006. Under 2007 har deponin täckts och avrinnande vatten från deponin har kontrollerats. En omfattande efterkontroll av resultatet av saneringen kommer att genomföras under 2009.

Figur 4. Deponin för täckningen

SIDA-kursen Integrated Water Resource Management

Emåförbundet har tillsammans med Ramboll Natura arrangerat tre kursomgångar om vardera fem dagar med inriktning mot avrinningsområdesvis vattenplanering och sakägarmedverkan. I den globala gruppen deltog 30 personer från 14 olika länder utanför Europa, i den västafrikanska gruppen 30 personer från 10 olika fransktalande länder samt 30 personer från 7 länder runt Zambezifloden. Den globala kursen hölls i Eksjö och de två andra i Veland. Under kursveckan i Emåområdet har deltagarna haft växelvis föreläsningar, sakägarseminarier och studiebesök i Emåområdet. Även under 2008 kommer det att genomföras tre utbildningar från samma delar av världen som 2007.

Figur 5. Deltagare från augustiutbildningen

ENMaR

Emåförbundet medverkar från och med 2005 i Interreg IIIC-projektet ENMaR (European network for municipalities and rivers) tillsammans med Spanien, England, Tyskland och Lettland. Arbetet bedrivs inom fyra olika komponenter; turism, fysisk planering, vattenservice, jord- och skogsbruk. Syftet med projektet är dels att bilda nätverk mellan länderna och mellan de olika komponenterna och dels att skriva en "guide book" som för 2005 ska beskriva skillnaderna i förutsättningar i de olika länderna. Under 2006 har arbetet med att färdigställa en goda exempelkatalog påbörjats. Projektet avslutas den 31 december 2007. Avslutningsseminariet hölls i Riga den 18 – 19 oktober.

En ansökan har lämnats in till Interreg IV C om en fortsättning av samarbetet mellan länderna. Den nya projektansökan fokuserar på effekterna av den globala uppvärmningen. Förutom de länder och organisationer som har deltagit i ENMaR kommer nu även Litauen, Polen och Bulgarien att delta.

Figur 6. Thomas Nydén informerar om skogsbruksdelen inom ENMaR vid slutkonferensen i Riga .

Samarbete Okavango River – Emån

SIDA har under 2007 finansierat ett inledande samarbete mellan Okavango River / Namibia Nature Foundation och Emån / Emåförbundet. Projektet har gått ut på att de båda organisationerna ska lära känna förhållandena i de båda länderna, och få erfarenhet av hur man arbetar inom ett avrinningsområde. Emåförbundet har varit modell för hur man arbetar inom ett avrinningsområde, och med våra erfarenheter har Okavango River Basin Management Assosiation (OBMA) bildats i Namibia. Styrelsen har 15 ledamöter från olika intresseorganisationer. Ett inledande arbete med att bilda en liknande organisation i Botswana har inletts. Arbetet kommer att fortsätta även i Angola. Ett arbete med att sammanställa ett projektförslag för ett bredare samarbete mellan NNF och Emåförbundet har inletts. Projektansökan kommer att vara klar i början av 2008.

En projektansökan har lämnats in till SALA-IDA för en inledande studie för ett projektsamarbete mellan Rundu i Namibia och Vetlanda. Ansökan beviljades i december, och samarbetet kommer att påbörjas nästa år.

Figur 7, Okavango River med Angola i bakgrunden

Samordnad sjökalkning

Emåförbundet administrerar på uppdrag kalkningsverksamheten i Vetlanda och Eksjö kommuner. Naturvårdsverket la ytterligare ett besparingskrav inför medelstilldelningen. Kalkkommunerna i F-län protesterade kraftigt mot detta genom en skrivelse till Naturvårdsverket och Miljödepartementet. Detta gav dock inget resultat utan kommunerna och Länsstyrelsen Jönköpings län tvingades till en hastig utvärdering av hela kalkningsverksamheten och en omarbetning av kalkdoser m.m. Detta är inte seriöst eftersom vi nu dragit ner ytterligare innan vi sett effekterna av den senaste revideringen 2006. En korrigering av redan upphandlad kalk fick genomföras. Kalken spreds sedan under senhösten med båt och helikopter.

Externa uppdrag

Fiskevårdsarbete på uppdrag under 2007.

Uppdragsgivare	Uppdrag
Länsstyrelsen Blekinge	Bräkneån, fiskvägar
Emåförbundet	Elfiske Recipientkontroll
Länsstyrelsen Jönköping	Åhult, fiskvägar
Gislaveds kommun	Biologisk återställning
Länsstyrelsen Jönköping	Bordsjöbäcken
Länsstyrelsen Jönköping	Silverån, N2000 medel, projektering fiskväg
Länsstyrelsen Jönköping	Projektering åtg. Solgenån och Fuseån
Vetlanda kommun	Fiskväg vid Flenshultskvarn
Vetlanda kommun	Vetlandabäcken, projektering åtgärder, rapport
Vetlanda kommun	Vetlandabäcken, genomförande åtgärder
WWF	Test och utvärdering av NPK (UNK). LIFE forest for water
WWF	Flodpärlmussla Silverån
Nässjö kommun	Sjöprovtagning
Länsstyrelsen Östergötland	Silverån, biotopvård, fiskvägar och huvudmannaskap
Länsstyrelsen i Östergötland	Torshagsån och Pjätån, projektering fiskevårdsåtgärder
Länsstyrelsen Kalmar län	Elfiskeundersökningar
Jönköpings kommun	Nissan, projektering biotopvård
Fiskeriverket	nationell miljöövervakning, elfiske Silverån

Vetlanda 2008-04-25

Ordförande

Förbundsdirektör